

**СУЧАСНІ
РЕЦЕПЦІЇ СВІТОГЛЯДНО-ЦІННІСНИХ
ОРІЄНТИРІВ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ**

матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
2 – 4 грудня 2022

Полтава

УДК:75.03:101

ВПЛИВ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ НА СУЧАСНЕ ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

Анастасія Бовкун

*Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

Наук. керівник – Зіненко Т.М

*Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
aliana17987@gmail.com*

На сьогоднішній день, творчі надбання Григорія Сковороди є і залишаються актуальними, він зробив значний вклад у східнослов'янську культуру та вже тоді місцеві художники придивлялися до його образу. З часом, це стало виглядати канонічно, бо портрет філософа можна впізнати навіть без підпису. Образ Сковороди часто розглядали, як архетип української нації, це питання досліджували: О.Кульчицький, І.Мірчук, М. Шлемкевич, В.Янів. Проте, мало хто здогадується про неабиякий вплив на творчість художників різних поколінь.

Його перший прижиттєвий портрет був вивезений з України та залишив дуже багато питань, наприклад: «Хто автор?», «Скільки років було Сковороді на момент написання портрету?», на жаль, на ці питання не має відповіді. Але за допомогою цього анонімного художника, почалося справжнє дослідження образу філософа.

Наразі, художники 21 століття реагують на те, що робили художники 20 століття, а саме на забарну працю над маскою Григорія Сковороди. Окрім портрету, на творчість сучасних митців також вплинула філософія та поезія. Тому нещодавно, у місті Полтава у художньому музеї імені Миколи Ярошенка, відкрилася виставка «Невловимий птах» до 300-річчя Григорія Сковороди. В експозиції були твори сучасних українських художників, які знайшли натхнення у творчих здобутках мандрівного філософа. Для написання картин, застосовували різні матеріали та техніки виконання. Всього на виставці налічувалося 107 тематичних робіт. Кожен з художників вразив публіку своїми роботами, вони продемонстрували як вони сприймають образ Григорія Сковороди, також помітно, що на одних більше вплинула філософія, на інших поезія, а на деяких роботах відображається складне життя і непрості рішення.

Таким чином, художники час від часу звертаються до літературної творчості та до філософських пошуків Григорія Сковороди. Наразі портрети філософа мають безліч стилізацій, які можна зустріти не тільки у галереях, журналах або книжках, але й на постерах і поштових марках, що й демонструє сильний вплив на сучасний мистецький світ художників.

Ключові слова: образ, портрет, Сковорода, мандрівний філософ, художник, філософія, поезія, культура.

Література

1. Д. Ключко. «Як виглядав філософ Григорій Савович Сковорода? Якою була його справжня зовнішність? Портрет на тлі України», відео-лекція – URL: <https://ukrsvit1.com.ua/liudy/suspilstvo-pravo-lad/do-300-littia-h-s-skovorody-obrazotvorcha-skovorodiana.html> (дата звернення: 25.08.2022)

2. Д. Шупта. «Канонна ідентифікація портретних зображень Г.С. Сковороди» *«Українська літературна газета» №21 (261)* Одеса 2019 р. URL: <https://litgazeta.com.ua/articles/kanonna-identyfikatsiya-portretnyh-zobrazhen-g-s-skovorody/>

3. В. Левченко. «Художньо-образна система Григорія Сковороди» *Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук.* (дата звернення: 10.07.2015 р.) URL: https://www.medievist.org.ua/2015/07/blog-post_10.html?m=1

УДК 929:[821.161.2.09Сков:78

ПРО ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ТА ЛІТЕРАТУРНОЇ ТВОРЧОСТІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ

Вікторія Вакула

*Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
ussams0810@gmail.com*

Наук. керівник – Передерій І. Г.

*Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
iryna.perederii@gmail.com*

Крім добре знайомих усім культурних домінант українського генія Григорія Сковороди – таких, як філософія, література, педагогіка – значну роль у його житті відіграла також музика. Вона була основою його світосприйняття, а також разом з поезією становила нерозривну єдність і гармонію життя й філософії Сковороди. Її він сприймав як «найдосконалішу музику», власні поезії називав піснями, симфоніями, сонатами, а слово звучало для нього як мелодія.

Виняткові музичні здібності – досконалий слух, чудовий голос, володіння багатьма інструментами, талант композитора і педагога – були засобом передавання філософії буття й світобачення, сутність яких називаємо нині національною бароковою традицією, що, власне, визначає засади українського музичного бароко. Вона виявляється, насамперед, у образній сфері, спрямованій на внутрішній світ людини та сприйняття навколишнього світу крізь дуалізм